

İMZALI ÜCRET BORDROSU(MAAŞ HESAP PUSULASI)-ALACAK DAVASINDA BELİRLENEN ÜCRET-HİZMET TESPİT DAVASI

Av. Erdoğan KAYA

Hizmet tespit davası, bir ya da birden fazla işverene bağlı olarak hizmet akdine dayalı çalışan kişilerin, SGK'ya bildirimlerinin hiç yapılmaması ya da eksik yapılması dolayısıyla işverenlerine karşı açabilecekleri bir davadır. Bu kişiler 4/1-a(SSK) sigortalılardır.

Belirtmek gerekir ki hizmet bildirimlerindeki bu sorun 3 şekilde ortaya çıkabilmektedir. Buna göre; çalışmaya ilişkin hiç bildirim yapılmaması, çalışma günlerinin eksik bildirilmesi ya da bildirim yapılmakla birlikte prime esas kazancın eksik gösterilmesi şeklinde olabilmektedir.

Sigorta bildirimleri işverence yapılmakla birlikte prime esas kazanç ya da çalışılan gün sayısı eksik bildirilebilmektedir. Bu gibi hallerde işçiden imzalı ücret bordrosu alınmaması halinde tanık vb. delillere dayanılabilmektedir. Ancak bu gibi hallerde imzalı ücret bordrosu olması durumunda nasıl bir yol izlenmesi gerektiği özellik göstermektedir.

İMZALI ÜCRET BORDROSU OLMASI HALİNDE İŞÇİ EKSİK BİLDİRİM İDDİASINI NASIL İSPAT EDEBİLİR?

İmzalı ücret bordrosu olması durumunda Yargıtay, ücret bordrosu yazılı bir belge olduğu için bu durumda tanık delilinin yeterli olmayacağını ortaya koymaktadır. Aksi durumun yani eksik bildirilen gün ya da prime esas kazancın yine yazılı bir belge ile ispatlanabileceğini belirtmektedir¹.

Ancak imzalı ücret bordrosu bir kısım dönem için alınmış olup da diğer dönemlerde imzalı ücret bordrosu yoksa ya da imzaya itiraz edilmiş ve imzaların işçiye ait olmadığı anlaşılan dönemlerde tanık vb. ninde iddianın ispatında dikkate alınacağı yerleşik Yargıtay uygulaması ile ortaya konulmuştur².

¹ Yargıtay 21. H.D.'nin konuya ilişkin vermiş olduğu kararda; "*Gerçekten, davacının işyerindeki çalışmaları ücret bordrolarına dayanılarak Kuruma bildirilmiş ve bildirimine uygun olarak da primleri ödenmiştir. İmzalı bordrolar davacı çalışmalarının işyerinde otuz günün altında geçtiğinin karinesidir. Karinenin tersinin ise, eşdeğerdeki belgelerle kanıtlanması gerektiği söz götürmez. Başka bir anlatımla, yazılı belgelerin varlığı halinde tanık sözlerine itibar edilemez. Dairemizin, giderek Yargıtay'ın oturmuş ve yerleşmiş görüşleri de bu doğrultudadır. Davalı işveren tarafından dava konusu döneme ait ücret bordroları ibraz edilmiştir. Bu bordroların Haziran 2007, Nisan 2008, Mayıs 2008, Haziran 2008, Temmuz 2008, Şubat 2011, Mart 2011 ayları hariç imzalı olduğu görülmüştür. Davalı tarafından imzalı ücret bordrosu ibraz edilen, ancak davacı tarafından aksi yazılı delil sunulamayan söz konusu aylardaki sürenin ücret bordrolarında belirtilen süre kadar olduğunun kabul edilmesi gerekmektedir.*" denilmiştir(2015/9306 E. , 2016/10031 K. sayılı ve 16.06.2016 tarihli kararı).

² Yargıtay 21. H.D.'nin konuya ilişkin vermiş olduğu kararda; "... imzalı ücret bordrosu, puantaj kaydı olmayan veya olup da itiraz edilen imzaların davacıya ait olmadığı anlaşılan dönemlerde dönem bordrolarında ihtilaflı dönemin tamamında kayıtlı ve tarafsız tanıklar saptanarak bunların bilgilerine başvurmak, bordrolarda adı

İŞÇİNİN BORDRODAKİ İMZAYA İTİRAZI DURUMUNDA NE YAPILMASI GEREKİR?

Bazı hallerde bordrodaki imza işçiye ait olmayabilir. Mahkeme, hizmet tespiti talebinde bulunan çalışanın bordrodaki imzanın aidiyeti konusunda beyanını almalı ve imzanın kendisine ait olmadığını beyan etmesi halinde imza incelemesi yaptırmalıdır. Yapılacak imza incelemesi üzerine imzanın çalışana ait olmadığı ortaya çıkarsa diğer toplanan deliller doğrultusunda(tanık vb.) karar verilmesi gerekmektedir³.

İŞÇİLİK ALACAĞI DAVASINDA BELİRLenen ÜCRET, HİZMET TESPİT DAVASINDA DA PRİME ESAS KAZANÇ TESPİTİNE ESAS ALINIR MI?

İşçilik alacağı davasında ücret tespiti kesin delil teşkil etmez. Konuya ilişkin ayrıca araştırma yapılması gerekir⁴.

geçen kişilerin adreslerinin tespit edilememesi veya beyanları ile yetinilmediği takdirde, Sosyal Güvenlik Kurumu, zabıta, maliye, meslek odası aracılığı ve muhtarlık marifetiyle davalı işyerine komşu işyerlerini tespit edip bu işyerlerinin uyumsuzluk konusu dönemde çalıştığı tespit edilen kayıtlı çalışanları, yoksa işyeri sahipleri araştırılıp tespit edilerek çalışmanın niteliği ile gerçek bir çalışma olup olmadığı yönünde yöntemince beyanlarını alıp çalışmanın niteliğini ve gerçek çalışma olgusunu somut ve inandırıcı bilgilere dayalı şekilde kanıtladıktan sonra davacının çalışmasının sürekli çalışma olduğu anlaşılırsa sonucuna göre karar vermekten ibarettir. ” şeklinde değerlendirme yapılmıştır(2015/18401 E. , 2016/10285 K. sayılı ve 20.06.2016).

³ Yargıtay 21. H.D.’nin konuya ilişkin vermiş olduğu kararda; “Yapılacak iş; imzalı ücret bordrosu olan Ekim 2007 döneminde imzalı ücret bordrosundaki imzanın davacının eli ürünü olup olmadığını davacıya sormak, davacının imza inkârı halinde bu bordrodaki imzanın davacının eli ürünü olup olmadığına dair imza incelemesi yaptırmak, imzanın davacının eli ürünü olması halinde bordroda yer alan süre kadar aksi halde şimdiki gibi karar vermekten ibarettir. ” şeklinde değerlendirme yapılmıştır(2014/11457 E. , 2015/210 K. sayılı ve 10.02.2015 tarihli kararı). Benzer yönde değerlendirme 21. H.D.’nin 2013/7070 E. , 2014/7185 K. sayılı ve 08.04.2014 tarihli kararında da yapılmıştır.

⁴ Yargıtay 21. H.D.’nin konuya ilişkin vermiş olduğu kararda; “Sigorta primine esas ücretin tespitine gelince, mahkemece alacak davasında belirlenen ücret esas alınarak sonuca gidilmişse de, alacak davaları, kamu düzeniyle ilgili olan bu tür davalar yönünden kesin delil teşkil etmezler. ... Kaldı ki bazı bordro tanıkları beyanlarında davacının asgari ücretle çalıştığının belirtildiği görülmektedir. Dolayısıyla tüm bu hususlar dikkate alınmadan yazılı şekilde sonuca gidilmesi hatalı olmuştur ” denilmiştir(2015/2460 E. , 2015/21323 K. sayılı ve 30.11.2015 tarihli kararı).